

OMBRES D'HIVERN

ESCENA 1

(Foscors carrers, grisencs i nocturns. No hi ha res, res més que un turonet de brossa. Passen segons. Apareix un menjador de pa caducat, ALGÚ. No es pot veure el seu aspecte més que llampades. Vesteix de gris, mira en gris i veu el gris. Porta una motxilla depriment i la deixa caure enmig de l'escenari. Comença a parlar sol)

ALGÚ (*molt ràpidament*): No serveix per a res no serveix per a res no serveix per a res (*Alça la veu*) no serveix per a res! Res serveix i res hi és! Tota una vida i no serveix per a res. Viure? Per a res! Escriure? Per a res! Mil escrits he fet, mil fets he escrit. Tot per a res! (*Treu coses de la motxilla, que va anomenant*) Tinta? Rius no pinten, passions no cusen. No serveix per a res! Diccionari? Ningú no sap parlar, cinc-centes són el màxim d'aquesta humanitat. No serveix per a res! Llibreta d'idees? Les idees cremen, el sofriment també. Totes les línies s'han de purificar. No serveix per a res! Oh, estels, és que m'escolteu?

(Els ESTELS il·luminen el carrer i deixen veure al no-serveix-per-a-res-ista. No és pas vell, és bastant jove, d'uns vint-i-set anys. O un menys o tres més. El rostre és de solemnes proporcions, resignades, però marcades per la solemnitat de la pobresa. Està brut. Molt brut. Els ESTELS responen des del cel)

ESTELS: T'escoltem, t'escoltem. Sempre hem estat amb tu. Què vols?

ALGÚ: La meva història, la recordareu? Ningú més no la coneixerà mai.

ESTELS: I per què? I per què?

ALGÚ: Perquè he de confessar-vos, estels, que fa anys que no visc, que no soc. Per tant, després de rumiar-ho molt, voldria que algú conegués la meva història al món.

ESTELS: Explica, doncs. Que així ho vam fer fa cinc anys també. Fes-ho, doncs.

ALGÚ: Seré breu puix no hi ha molt a dir. Soc escriptor, o això creia, perquè ningú no em coneix. Soc algú. Un qualsevol en aquest ciment, on no s'aprèn ni de llegir ni d'escriure. La vostra amiga, la Lluna, ha vingut a la terra unes mil set-centes vint-i-sis vegades des que les lletres es van martiritzar. Potser una més. Alts com un Sant Pau, els martiritzadors l'estan traient la pell i les costelles a poc a poc. I jo, que no ho vull, he estat extirpat pels nous cirurgians en aquesta grisenca ciutat. Final.

ESTELS: Que dolents... Tens set? Vols un te? Vols un cafè?

ALGÚ: Està bé, ara estic millor. Almenys, sé que vosaltres no m'oblidareu.

ESTELS: D'acord... vols alguna cosa més? O parlar més?

ALGÚ: No, ja em va bé amb el que he dit, no començaré amb sentiments, que sé que no els coneixeu. Abans de marxar, em podríeu fer cap consell? Per a tot acabar.

ESTELS: Consell? Consell? A la brossa, al grisenc, hi ha una làmpada amb una espelma mal trencada. L'has d'encendre, l'has de cremar. Fes-ho, i t'il·luminaràs.

(Marxen els ESTELS, la foscor eterna torna. En poca llum, s'interpreta que ALGÚ busca la làmpada entre les restes)

ALGÚ: I amb què la puc... És clar! *(Treu una espècie de manuscrit de la motxilla, sembla que l'encén amb un metxer i el posa dintre. La llum l'il·lumina com una ombra mentre el vidre translúcid deixa passar la seva lluentor)* Quin fred que fa... ha arribat ja l'hivern? Sento que alguna cosa ha començat, però no en sé res... *(La llum s'intensifica)* M'ablamo! Si la ciutat no vol llegir... és clar! Haurà de cremar! Cremar-se, potser millor. Tant mal, tant que he passat, per a què? No serveix per a res. Jo, que he fet mil novel·les, he desitjat cent canvis, he somiat amb un retorn de... Res! Estic cansat, és només això. Tota una vida per a res. En tot he fracassat, cada dia que veia passar. Des de la nit en què vaig néixer, res ha canviat. El món, en tot cas, jo no l'he canviat pas. Una sola vida... una sola vida! Si els meus mots una sola vida haguessin canviat, tot això no passaria. Però estic cansat, és només això. Cansat de què tot no serveixi, cansat de ser una ombra, cansat de ser a l'hivern. Un hivern que mai canvia on mai surt el Sol, i mai arriba la primavera. On demà serà el mateix que ahir, on ahir serà el mateix que avui. Però, si no puc escriure una novel·la, val més que la visqui jo mateix. *(La llum de la làmpada delata el seu clímax)* Cremarà la ciutat! Algú ho farà... Cremaré la ciutat! La llum a tothom farà arribar... Cremaran la ciutat! Foc!

(Fosc)

ESCENA 2

(Més grisos carrers, ara visibles per l'enllumenat. Hi ha un EMPRESARI, una EMPRESÀRIA i un BECARI, tots fumant sota els estels i asseguts al míser sòl. Ben vestits, en blaus ulls empresonats per blavoses ulleres, es lamenten en els seus rostres. Arriba ALGÚ amb la làmpada i la idea)

ALGÚ (*dubitatiu*): Perdoneu, és que tindríeu un segon?

EMPRESÀRIA: Què vols? Estem ocupats, en deu minuts hem de tornar al treball.

ALGÚ: A la una de la nit?

EMPRESÀRIA: A la una de la nit. Què ets, un d'aquests que fa escenes? Amb la llum aquesta tan antiga que portes.

ALGÚ: És una làmpada, però fa el mateix. (*L'amaga darrere*) Per què treballeu tant?

(Es posen a riure tots tres ben vestits. Un silenci permet els segons)

BECARI: Ho dius de debò? Perquè no volem morir de *gana*, òbviament.

ALGÚ: I et sembla normal, llavors, treballar tant?

BECARI: Eh? Quina pregunta és aquesta? És clar que hem de fer tant, què estàs dient?

ALGÚ: I no pots imaginar un món on...

EMPRESARI (*interrompent-li*): Espereu, senyors, ja sé qui serà aquest. Aquest és dels que llegeix llibres. I no llibres útils no, sinó d'aquells que són mentida.

ALGÚ: Ficció!

EMPRESARI: M'és igual què paraules estranyes diguis, no tenim temps per a bojos. No ho saps? Llegir llibres és una cosa antiquada, tan jove i tan boig com ets... Ara, senyoret del passat, amb un resum pots saber cinc-centes pàgines en cinc línies. Fan bé acabant amb ells, veient com et deixen de boig. Mira, deixa aquesta llum o el que sigui i... (*Mentre ho diu, ha intentat treure de les mans l'invent, però ALGÚ s'ha agafat amb força a la llum*)

EMPRESÀRIA: Deixa'l estar, que està boig. La ciutat dels bojos és.

BECARI: Sí, aquí sempre els van agradar molt els llibres, sort que van utilitzar l'IA com a excusa per a destruir-los... Vinga, anem, que hem d'acabar el projecte.

(S'allunyen tots tres, essent sol ALGÚ)

ALGÚ: Estels, ho heu vist? No m'il·luminaria aquesta cosa? La vida continua igual, ningú no ha canviat. Com podré cremar la ciutat? Si aquests eren més desgraciats que jo, per què no volen cremar la ciutat? No m'han deixat ni dir-ho...

(Il·luminen els ESTELS)

ESTELS: Tens raó en què raó tens. Vinga, ajudem-li. Espera aquí i la foscor desapareixerà dels teus ulls: el gris cremaràs, així t'ho prometem nosaltres.

(Surten els ESTELS. Passen alguns segons. Arriben tres rodamons: MENUT, MELIC i MONÉ. Tots tres són pobres, i així ho demostren els seus gestos, tela i ulls)

MENUT: Qui és?

MONÉ: Un aflautat.

MELIC: Un no-res.

ALGÚ: Cremaríeu la ciutat?

MELIC: Que directe!

MONÉ: I que poètic!

MENUT: O visionari.

ALGÚ: Soc directe perquè no hi ha temps. La vostra vida no és bona: la meva tampoc. Què més paraules necessiteu? Obvi és que no em fa falta escalfar-vos, una metxa soc suficient. Sé que tots tres voldreu cremar-ho tot, oi? Sota el foc o sobre ell, deixarem enrere aquest hivern. La primavera arribarà, el foc ens purificarà, la nostra lluita serà. Em guien els estels. Ajudat per ells, tot cremaré. Per què no m'ajudeu també?

MONÉ: Metafòricament?

ALGÚ: No, realment.

MELIC: D'acord. Llavors així farem, oi?

MENUT: Sí, tot cremarem llavors. Què més necessitem que foc per escalfar-nos?

MONÉ: Ja ho estem per la ciutat, que ens va condemnar als carrers.

MELIC: Als carrers! Als carrers!

MENUT: Així farem.

ALGÚ: Així de fàcil?

MENUT: Així és.

MELIC: De la ciutat volíem deixar res, tots t'ajudarem, busquem sortir del nostre alè.

MONÉ: Arribarem als cent, tot prepararem, però no aquesta nit: millor la següent.

(Se'n van els rodamons, els ESTELS tornen)

ALGÚ: Estels! Ha estat massa senzill, no ho entenc.

ESTELS: No hi ha temps, no hi ha temps. Per tu, durant les nits els escalfem des de fa temps, fa temps. En somnis els ho diem i diem, el teu destí d'anys ja el sabem.

ALGÚ: Gràcies! Estels! Ja podeu marxar, l'endemà ja tornaré.

(Fosc)

ESCENA 3

(El mateix que l'anterior amb ALGÚ sol, però amb els ESTELS marxats i arribant el Sol. En comptes de fosc, tot continua brillant i arriba una nena VERDETA)

VERDETA: Què fas aquí tot sol?

ALGÚ: Penso, i tu? Surts a jugar?

VERDETA: No, a veure el Sol. En què penses?

ALGÚ: T'agrada el foc?

VERDETA: No, perquè crema.

ALGÚ: Però també escalfa.

VERDETA: Però crema. Prefereixo el Sol.

ALGÚ: El Sol? *(Obre la làmpada i veu que no roman res dintre)*

VERDETA: Sí, no li fa falta cremar per escalfar. El Sol és bonic.

ALGÚ: Bonic? *(Treu les cendres del que va ser una història, potser tardorenca)*

VERDETA: Sí, bonic. Perquè ens escalfa. A la nit, els estels guien els vaixells perduts, però no els escalfen. El Sol ens guia i escalfa a tots a l'hivern.

ALGÚ: Però a mi el Sol sempre m'ha perdut. L'Aurora... És igual quant escalfi, durant el dia sempre he estat... perdut. Els dies passaven, i no serveix per a res. Sempre... alguna vegada vaig pensar com tu, però... això... Aquest que veus aquí ara està sol. La llum que veus fa temps que no la veig. Que m'ha abandonat. Recordo... que... sí, fa temps vaig veure una llum, una Aurora, però, com una llampada, va desaparèixer. I tot el que pensava fer, el que pensava ser, va caure. Tot i aquesta ombra, vaig continuar intentant, intentant i... Res. No serveix per a res. Aquest que veus aquí està cansat, cansat i tot sol.

VERDETA: Però jo també estic aquí. I la llum. I el Sol. I l'hivern.

ALGÚ *(deixant la llàmpada darrera)*: On has après a dir aquestes coses?

VERDETA: Les he llegit d'aquí. (*Treu un llibre que tenia amagat*) No sé com es diu això, el meu pare no em deixa tenir-ho, però m'agrada molt.

ALGÚ (*il·luminat d'ulls*): Vols... vols que el llegeixi? Aquesta nit he comès un error, i m'has ajudat a veure-ho. És un conte, i justament aquest me'l sé bastant bé...

(*Quan està per agafar-li el llibre, s'apropa un PARE cridant, fort i enfadat, amb ira sortint de les seves barbes. Té una ampolla de vidre i va coix. VERDETA es tanca*)

PARE: Què fas? Inútil! Quantes vegades t'he dit que no surtis de casa i, encara pitjor, que no agafis aquestes coses? (*aixeca l'ampolla i, en veure ALGÚ, la baixa*)
Què fas aquí parlant amb la meva filla?

ALGÚ: No, jo...

PARE: L'estaves traient de la mà la corrupció, oi? Ella i la seva mare són iguals, és igual el que faci, mai aprenen. Ho sento que haguís vist aquesta escena. Bon dia.

(*EL PARE agafa la VERDETA i se l'emporta amb força. ALGÚ queda tot sol*)

ALGÚ (*tirant les coses de la seva motxilla*): Res serveix per a res! Res serveix per a res! La ciutat sencera vull cremar, soc l'ombra solitària. El foc brillarà immens, la ciutat sencera cremaré. I el Sol? Tu m'escoltes, veritat Sol? (*Passen agulles*) Ho sabia! No brilles ni per a mi ni per a aquella nena. Però si ho fas per aquell desgraciat, al qual deixes ser criminal. Cremaré! Ho cremaré tot! De les espurnes de l'escalfor sorgirà la meva primavera! Ens il·luminarà a tots! A les ombres de l'hivern!
(*Agafa la làmpada i la trenca en mil fragments*)

(*Fosc*)

ESCENA 4

(*Un altre carrer, que no és en el que estava ALGÚ, però és grisenc igualment. Hi ha un grup d'estudiants A, B, C, ben catalogats i sense nom, que parlen de típiques d'universitari de l'època. La llum no és: és una nova nit. S'apropa ALGÚ*)

ALGÚ (*a si mateix*): Els estels em guien, la ciutat he de cremar, tots em serviran...

A: Hola...? Bona nit primer. Què estàs dient?

ALGÚ: Cremar la ciutat!

A: Què?

ALGÚ: Què?

C: T'entenc.

ALGÚ: M'entens?

C: Sí, aquesta ciutat no és nostra. No serveix res del que fem.

ALGÚ: T'han parlat ja els estels?

C: Sí, es podria dir que sí. A vegades, somio amb un futur millor, on puc controlar-ho tot, on cap em controla a mi. No parlàvem d'això ara?

B: Sí, quina casualitat. Com si fos el destí. Dèiem que sentíem que els estudis no serveixen per a res, que ser serveix per a res.

A: I que la nostra vida és controlada des que naixem, morint sense haver fet res.

B: Però cremar la ciutat...?

ALGÚ: Ho he sabut mirant els estels: és la solució. Nosaltres, nosaltres som les ombres de l'hivern. En aquest fred, vivim per viure sense fer res, per servir, per guanyar diners. Som les ombres, aquelles de les ombres, als quals la llum mai ha arribat o, si va arribar, no ens va aconseguir escalfar. I així vivim perpetus a l'hivern. Però, tot i això, les ombres es mouen. Actuaran. Cremarem la ciutat. Tot es purificarà: estic segur que el mal acabarà. El foc ens escalfarà.

A: Segur?

ALGÚ: Segur. Els estels m'ho diuen.

B: Però...

C: Fem-li cas. És la nostra última oportunitat per a brillar.

B: Però no és tot molt sobtat?

A: Sí, penso el mateix.

C: Sobtat? És el destí! És l'oportunitat! El foc ens ha arribat! No estàvem dient que buscàvem canvi? Que volíem canviar la nostra vida? Fem-li cas! Els estels el guien a ell i a mi, i a vosaltres també. Ho sé, ho noto. Què hem de fer?

ALGÚ: Heu d'organitzar-vos per a cremar-ho tot. Benzina, querosè... El que sigui. El pròxim vint-i-quatre ho cremarem tot. Teniu tres dies per a preparar-ho, ho podeu parlar amb un rodamon que trobareu a la cantonada. Digueu als altres que vinguin.

B: Ei, crec que no ens hauríem de...

C: Ja veuràs, ja veuràs. Per escoltar-los no passarà res, oi?

(Surten els estudiants A, B i C. Entra MENUT i MONÉ)

ALGÚ: Com aneu?

MENUT: El moment s'apropa.

MONÉ: Com un quadre la deixarem. Una impressió.

ALGÚ: Menut, bona idea ha estat la de reunir ombres a aquests carrers. Bé sabies que ràpids s'aproparien a les nostres idees. Als altres era... més difícil.

MENUT: Sempre al servei del foc.

ALGÚ: I tu, Moné, les teves frases serveixen de molt per a convèncer a tots. Com la pintura és el teu vers. Quants som ja?

MONÉ: Trenta-sis som ja, sense comptar els que s'uniran d'estudiants. Les ombres s'ajunten, el món s'il·luminarà.

ALGÚ: El foc de la joventut s'abrasa, o abrasa tot millor dit.

MENUT: Així farà.

MONÉ: Així farà. Per cert, hi havia una dona, noieta de la teva edat, que et volia veure. Però no és de les nostres.

ALGÚ: Sí? Em pregunto qui serà.

MONÉ: No ho sé, només m'ha dit que et vol veure la nit de Nadal...

(Fosc)

ESCENA 5

(Carrers de la Grisenca. Són això. Sí, ho són. Els ESTELS parlen amb ALGÚ)

ESTELS: És el dia, o la nit. Que és decisiva és això el que diem.

ALGÚ: Sí, ho és. (Segons deixa avançar en silenci) Quant fa que em vau parlar per primera vegada? Ja ni me'n recordo.

ESTELS: Que ràpid ha passat tot ràpid. (Agulles avancen) Ets feliç, veritat?

ALGÚ: Feliç? Suposo que sí. Gràcies a vosaltres, estels.

ESTELS: Ben estan els bons finals. (Silenci de segons) Oi?

ALGÚ: Hi haurà *ex machina*?

ESTELS: No ho sembla, no.

ALGÚ: Les ombres guanyaran? Per primera vegada, o última potser.

(Hi ha un gran silenci. Arriba una noia en vermells, AURORA)

ESTELS: No l'escoltis, ens sembla que no porta res bo, no.

AURORA: Frederic! Ho sabia, ets tu, Frederic!

FREDERIC: Au... Aurora? Què fas aquí? Pensava...

ESTELS: No ho facis, deixa-la estar. No et portarà res bo. El teu futur no és aquest.

AURORA: No, estic bé, ja ho veus que estic viva. Encara. Però ara és igual. Frederic, he escoltat el que estàs fent, el foc només porta més cendra!

FREDERIC: Però pensava que ells... No havies... Fa cinc anys que...

AURORA: Sí, que em van empresonar per la manifestació. Pensaves que havia mort? Qui t'ho havia dit això, els estels? Segur que va ser gent així. Però no recordes el que vam escriure junts? Aquell conte per a nens?

ESTELS: És una estupidesa, no l'escoltis no. La ciutat has de cre...

AURORA (*interrompent-los, sense saber-ho*): Deia així: els estels guien els vaixells perduts però no els escalfen. El Sol els escalfa i els guia, tant és que sigui l'hivern. He vist moltes coses, Frederic, coses que no et vull dir. Des d'aquella manifestació... Però, junts, podrem il·luminar-ho tot amb la literatura. No fa falta que cremem la ciutat amb benzina: ho farem amb històries i tinta. Un nou dia està per començar.

(Cau FREDERIC al sòl i plora, plora sense parar. AURORA l'abraça)

FREDERIC: Ho sento... tu allà... i jo...

AURORA: No passa res, tot estarà bé ara. Tothom s'equivoca, Frederic.

FREDERIC: Aurora...

(Arriben MONÉ i MELIC i MENUT i els estudiants A i B i C i moltes altres més juntes, omplint la nit i el carrer com a COR DE LES OMBRES)

MENUT: Estem preparats, senyor, doni el senyal.

C: Què ha de donar?

OMBRES: El senyal! El senyal!

MONÉ: Sí, tot està enllestit, el foc tot ho consumirà, tot renaixerà.

FREDERIC: No! No ho feu, estava equivocat. Escolteu-me, el futur no és aquest. He vist la llum, ella me l'ha mostrat. No hem de cremar amb fets, sinó amb paraules. Tots junts, si escrivim tots junts i...

MENUT: Està malament!

C: Totalment malament.

FREDERIC: Què? Què esteu dient?

MENUT: La pressió. Oh, pobre del nostre cap! Ha estat treballant tant que ara s'ha tornat boig. Boig com la Grisenca.

C: Com està Frederic?

OMBRES: Boig! Boig!

MENUT: Llidgeu-los! Quan el foc els il·lumini, tornaran a la veritat!

OMBRES: Veritat! Veritat!

C: No serveix per a res. El que diguis no serveix per a res.

OMBRES: Per a res! Per a res!

(Lliguen a l'AURORA, que in albis roman, i en FREDERIC, que no es deixa pas)

OMBRES: Amb la ciutat cremant, arribarem al més enllà!

FREDERIC: No! Us equivoqueu!

OMBRES: Com la història tardorenca, la ciutat cremarà rogenca! Com l'esperança estival, farem un festival! Com la flor primaverenca, veurem la renaixença!

FREDERIC: Si us plau, escolteu-me! Estava equivocat! Ens podem salvar, d'altra manera a la primavera arribar!

OMBRES (*marxant*): Som les ombres de Nadal,

la ciutat volem cremar,

el seu foc ens purificarà,

arribarem al més enllà,

som les ombres de Nadal...

(Fosc, les ombres ho enfosquen tot en foc)